

Hazırlayan: Mehmet Serdar Çarhođlu
ORSAM Uzman Yardımcısı

Ortadoğu Güncesi

21 AğUSTOS - 20 EYLÜL

Ortadoğu Güncesi

21 Ağustos: ABD'nin İran'a yaptırım talebine Türkiye olumsuz cevap verdi.

21 Ağustos: AB, BM, ABD ve Rusya'nın oluşturduğu Ortadoğu Dörtlüsü, 2 Eylül'de Washington'da yapılacak doğrudan görüşmelere yeniden başlaması için İsrail ve Filistin'e çağrıda bulundu.

21 Ağustos: Filistin Ulusal Özerk Yönetimi, "İsrail, işgal topraklarında yeni yerleşim birimleri, siteler kurmaktan tümüyle vazgeçmezse müzakereden çekiliriz" dedi.

21 Ağustos: Rusya tarafından İran'da kurulan ülkenin ilk nükleer reaktörüne yakıt yüklenmesine başlandığı bildirildi.

21 Ağustos: İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, 20 yeni nükleer santrale ihtiyaç duyduklarını söyledi.

21 Ağustos: Gazze Şeridi'nde fiili yönetime sahip olan HAMAS örgütü, Mescid-i Aksa'nın yıkılışının 41. yıldönümü nedeniyle yayınladığı bildiriye, Arap ve İslam dünyasına "Filistin direnişini destekleme çağrısı" yaptı.

21 Ağustos: Gazze ablukasını kırmak amacıyla yola çıkacak bir liman arayan Lübnan gemisi, Kıbrıslı Rumların izin vermemesi üzerine Türkiye ve Yunanistan'a başvurdu.

22 Ağustos: Yapımı için 36 yıl önce anlaşma imzalanan Buşehr nükleer santralının faaliyete geçmesi için yakıt vermeye başlandı. Rusya'nın yakıt sağladığı ve işletmesine ortak olduğu santralin yıl sonunda elektrik üretmesi amaçlanıyor.

22 Ağustos: Filistin ile İsrail arasında doğrudan görüşmelerin kabul edilmesinin hemen ardından, Filistin tarafından Tel Aviv'in Yahudi yerleşimlerinin inşasına devam etmesi halinde görüşmelerden çekiliriz açıklaması geldi.

22 Ağustos: İran'ın, ilk uzun menzilli insansız savaş uçağının tanıtımı yapıldı.

22 Ağustos: İsrail Savunma Bakanı Ehud Barak, ülkenin yeni Genelkurmay Başkanı olarak Güney Saha Komutanı General Yoav Galant'ı seçti.

22 Ağustos: İsrail Hükümeti, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'ne (OECD) üyeliğini resmen onayladı.

23 Ağustos: Obama yönetiminin Irak'taki muharip güçlerini geri çekmeye devam ederken, ABD'nin Irak'taki güçlerinin komutanı General Ray Odierno, ABD'nin ihtiyaç halinde muharebe operasyonlarına geri dönebileceğini söyledi.

24 Ağustos: ABD Başkanı Barack Obama'nın Afganistan'da bulunan NATO ve Amerikan güçlerinin başına getirdiği General David Petraeus, Washington yönetiminin Afganistan'dan çekilme tarihini erken bulduğunu ifade etti.

24 Ağustos: Amerikan ordusu, ABD Başkanı Barack Obama'nın talimatıyla Irak'taki Amerikan askerlerinin sayısının 50 binin altına indirildiğini kaydetti.

25 Ağustos: Gazze'ye insani yardım götüren gemilere baskın düzenleyerek 9 Türk'ün ölümüne neden olan İsrail'in Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi'nin yürüttüğü soruşturmada 'işbirliği göstermediği' bildirildi.

25 Ağustos: Seçim hazırlıklarının şiddet olaylarının gölgesinde devam ettiği Afganistan'da rekor sayıda kadının genel seçim için adaylığını koyduğu belirtildi.

26 Ağustos: Mısır Cumhurbaşkanı Hüsnü Mübarek'in ülkenin ilk nükleer santralının kurulması için gereken kararı verdiği bildirildi.

26 Ağustos: Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad'ın Ürdün Kralı Abdullah ile gerçekleştirdiği telefon görüşmesinde ikili ilişkilerin yanı sıra bölgesel konuları ve özellikle Ortadoğu barış sürecini görüştüğü belirtildi.

26 Ağustos: Mavi Marmara krizinin ardından,

Ortadoğu Güncesi

Türkiye'nin terörle mücadeledeki en önemli kozlarından biri olan Heronların operatörlerini ülkelerine çağırın İsrail, geri adım atarak operatörleri Türkiye'ye geri gönderdi.

27 Ağustos: İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, Rusya Başbakanı Vladimir Putin'den Suriye'ye satışı planlanan P-800 Yakhont model süpersonik füzelerin verilmemesini istedi. İsrail, 300 kilometre menzile sahip P-800'lerin radarla tespit edilememesi ve vurulmasının neredeyse imkansız olması nedeni ile Akdeniz'deki deniz gücünün tehlikeye gireceğini düşünüyor.

30 Ağustos: Türkiye'nin de üyesi bulunduğu, Ekonomik İşbirliği Örgütü (ECO) Genel Sekreteri Afganlı Mohammad Yahya Maroofi, örgütün İran'a karşı alınan yaptırımları uygulamaya çağını söyledi.

30 Ağustos: Birleşmiş Milletler tarafından İsrail'in Mavi Marmara gemisine düzenlediği baskını soruşturmak için kurduğu komisyon için bilgi toplayan BM araştırma heyeti Ürdün'deki çalışmalarına başladı.

31 Ağustos: İsrail Savunma Bakanı Ehud Barak'ın Amman'da gizlice Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas ile görüştüğü bildirildi.

31 Ağustos: İsrail Savunma Bakanı Ehud Barak'ın, Rusya'dan, Suriye'ye silah satışını azaltmasını istediği bildirildi.

1 Eylül: İsrail Savunma Bakanı Ehud Barak, yapılacak bir barış anlaşması çerçevesinde Kudüs'ün bazı bölümlerini Filistinlilere bırakmaya hazır olduklarını söyledi.

1 Eylül: Irak yönetimi, silahlı kuvvetlerinin yapılanmasında üstlendiği rolden dolayı Türkiye'ye teşekkür etti.

2 Eylül: ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, İsrail'le Filistinliler arasında iki yıldır yapılmayan doğrudan görüşmeleri yeniden başlattı. Clinton, tarafları başarısız müzakereleri unutarak anlaşma için tavizler vermeye çağırdı.

3 Eylül: Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (UAEK) Başkanı Yukiya Amano, İsrail'e, Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması'na (NPT) taraf olması çağrısında bulundu.

5 Eylül: Afganistan Devlet Başkanı Hamid Karzai, 9 yıldır ayaklanma sürdüren Taliban militanlarıyla müzakere etmek için bir barış konseyinin kurulduğunu bildirdi.

5 Eylül: Mısır Cumhurbaşkanı adaylarından İstihbarat Bakanı Ömer Süleyman'ı destekleyen afişler kısa süre içinde toplatıldı.

5 Eylül: İran Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Ramin Mihmanperest, ülkesine yönelik yaptırım ve karar tasarılarına karşı "gereken tedbirlerin alınacağını" söyledi.

5 Eylül: İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, Filistinlilerle bir barış anlaşmasının, geçmiş müzakerelerde çözümü engelleyen meselelere yeni ve yaratıcı bir yaklaşımı gerekli kıldığını söyledi.

6 Eylül: Filistin yönetimi, İsrail ile görüşme masasına yeniden döndüğü için sert eleştiriler yapan İran Devlet Başkanı Mahmud Ahmedinejad'a aynı sertlikte karşılık verdi.

6 Eylül: Lübnan Başbakanı Saad Hariri, babası eski Başbakan Refik Hariri'ye 2005'te düzenlenen suikastla ilgili Suriye'yi suçlamak konusunda "hata yapıldığını" söyledi.

6 Eylül: İran, ABD ve İsrail'in olası bir saldırısına ilişkin olarak "tüm imkanların kullanılarak karşılık verileceğini" belirtti.

6 Eylül: Rusya'nın İran ve Suriye gibi Ortadoğu ülkelerine silah vermesine engel olmaya çalışan İsrail, Moskova ile askeri işbirliği anlaşması imzaladı.

7 Eylül: Mısır'da potansiyel cumhurbaşkanı adaylarından Muhammed El Baradei, hile karış-

Ortadoğu Güncesi

tırılacağını iddia ettiği kasımdaki genel seçimlerin boykot edilmesi çağrısında bulundu.

7 Eylül: Mısır ile Gazze şeridi arasındaki Refah sınır kapısının, Mısır tarafından 3 günlüğüne geçişlere kapatılacağı bildirildi.

13 Eylül: Körfez ülkelerinden Kuveyt, 2022 yılına kadar dört nükleer enerji reaktörü inşa edeceğini açıkladı.

13 Eylül: Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas ve İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'nun Mısır'ın Şarm Eşşeyh kentinde yeniden bir araya geleceği bildirildi.

14 Eylül: Afganistan'da yapılacak parlamento seçimleri öncesi ülke genelinde binlerce sahte seçmen kayıt kartları bulunduğu bildirildi. Gözlemciler hükümete seçimlerde hileyi önlemek için çağrıda bulundu.

14 Eylül: İsraililerle Filistinliler arasındaki doğrudan görüşmelerin ikinci turu Mısır'ın Şarm El Şeyh kentinde başladı.

15 Eylül: ABD Ortadoğu Özel temsilcisi Senatör George Mitchell, Ortadoğu Barış Süreci çerçevesinde Suriye'nin başkenti Şam'a geldi. Senatör Mitchell, Şam ziyaretinde Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad tarafından kabul edildi.

16 Eylül: ABD Başkanı Barack Obama'nın 2 Eylül'de başlattığı ve üçüncü ayağı dün Kudüs'te gerçekleştirilen Ortadoğu barış görüşmeleri, ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'un tarafları masada tutma gayretiyle devam ediyor.

16 Eylül: Afganistan'da Taliban örgütü, 18 Eylül'de yapılacak genel seçimde saldırı düzenleme tehdidinde bulundu.

16 Eylül: İsrail hükümeti, Amerika'dan 20 adet F-35 savaş uçağının alınmasını onayladı.

17 Eylül: İsrail, barış görüşmelerinin önündeki en büyük engel olan Batı Şeria'da yeni yerleşim

birimi inşa etmeyi 3 ay süreyle dondurma önerisini reddetti.

17 Eylül: Rusya'nın Suriye'ye vermeyi planladığı P-800 Yakhont füzeleri ile ilgili Savunma Bakanı Anatoli Serdyukov, Suriye ile imzalanan anlaşmayı yerine getireceklerini söyledi.

18 Eylül: Afganistan'da parlamento seçimleri yapıldı. Seçmenlerin sandık başına gitmeye hazırlandığı sırada, başkent Kabil'e füze saldırısı düzenlendiği bildirildi

18 Eylül: İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, Suriye'ye beş yılda beşinci ziyaretini yaptı.

19 Eylül: Aralarında İngiliz, İrlandalı, Yeni Zelandalı ve Avustralyalı gönüllülerin bulunduğu 10 araçlık Gazze uluslararası yardım konvoyu Londra'dan yola çıktı.

20 Eylül: İsrail'in uzun bir süredir engellemeye çalıştığı Rusya'nın Suriye'ye gelişmiş, süpersonik Yakhont füzeleri satma kararı, İsrail'de tepkilere sebep oldu.

20 Eylül: Bağdat ve Şam arasında Irak petrolünün Suriye üzerinden Akdeniz'e taşınmasını öngören ön anlaşma imzalandı.

20 Eylül: İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, ülkesine yönelik uluslararası yaptırımların hiçbir etkisi olmadığını söyledi.

20 Eylül: İsrail, 2007'den beri ilk kez Gazze Şeridi'ne özel araç ithaline izin verme kararı aldı.

20 Eylül: Suudi Arabistan Kralı Abdullah, ABD ve Kanada'dan gelen üst düzey terörle mücadele yetkililerini kabul etti.

20 Eylül: Mısır güvenlik güçlerinin, Sina yarımadasında terör alarmı verdiği ve olası saldırıları önlemek için tedbirler aldığı bildirildi. ■